

ATOM- ÉS MOLEKULAFIZIKA GYAKORLAT

1. ZÁRTHELYI (2013. 10. 15.)

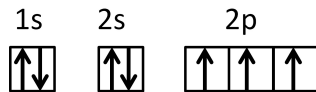
1. Mutassuk meg, hogy a $C_{2s,2s}$ Coulomb-integrál értéke $\frac{77}{512} \frac{e_0^2}{a_0} Z!$
2. Vegyük a $\mathbf{j}^{(1)}$ és $\mathbf{j}^{(2)}$ egyrészecske operátorokat, mely komponenseire teljesülnek a szokásos kommutációk: $[j_k^{(a)}, j_l^{(b)}] = i\hbar \delta_{a,b} \epsilon_{klm} j_m^{(a)}$. Ezek a vektoroperátorok az alábbi módon hatnak a $|1, m^{(a)}\rangle_{(a)}$ alakban felírt egyrészecskés sajátállapotaikon:

$$\begin{aligned} \mathbf{j}^{(a)} \mathbf{j}^{(a)} |1, m^{(a)}\rangle_{(a)} &= 2\hbar^2 |1, m^{(a)}\rangle_{(a)} \\ j_z^{(a)} |1, m^{(a)}\rangle_{(a)} &= \hbar m^{(a)} |1, m^{(a)}\rangle_{(a)} \end{aligned}$$

Ahol $a = 1, 2$ és $m^{(a)} = -1, 0, 1$ értékeket vehet föl.

Legyen $\mathbf{J} = \mathbf{j}^{(1)} + \mathbf{j}^{(2)}$! (Azaz $J_i = j_i^{(1)} + j_i^{(2)}$.) Az $|1, m^{(1)}\rangle_{(1)} |1, m^{(2)}\rangle_{(2)}$ szorzatokból állítsuk elő J_3 és $\mathbf{J}\mathbf{J}$ összes szimultán sajátfüggvényét!

3. A nitrogén alapállapota a megszokott „kémia órai” jelöléssel:

- (a) Írjuk fel a hozzá tartozó Slater-determinánst!
  - (b) Mutassuk meg, hogy ez az állapot $\mathbf{L}^2$, L_z , $\mathbf{S}^2$, S_z , $\mathbf{J}^2$, J_z sajátállapot! Mik a sajátértékek? Írjuk fel az állapot jelét is!
  - (c) Hány különböző állapotot jelölhet az előbb megkapott jel?
4. A Be atom alapállapoti konfigurációja: $(1s)^2(2s)^2$. Ennek az állapotnak peturbáció számítással határozzuk meg az energiáját! Perturbációs tagnak tekintjük az elektron-elektron taszítást!
    - (a) A perturbáció nullad rendjében mennyi az állapot energiája?
    - (b) Mennyi az elsőrendű energiakorrekció? Mennyi az állapot elsőrendű perturbációs számítással kapott energiája?

Néhány Coulomb-, illetve kicserélődési-integrál értéke: $C_{1s,1s} = \frac{5}{8} \frac{e_0^2}{a_0} Z$, $C_{1s,2s} = \frac{17}{81} \frac{e_0^2}{a_0} Z$, $K_{1s,2s} = \frac{16}{729} \frac{e_0^2}{a_0} Z$, $C_{2s,2s} = \frac{77}{512} \frac{e_0^2}{a_0} Z$. Amennyiben további integrálok is szükségesek, akkor használjuk azok betűs-indexes jelölését!

Jó munkát kívánok!